

यवे । यद्यापि चक्रमङ्गले यवपूर्णं दृश्यते । तदा
 पितामहादीनामर्जितं समते भवन्ति इति याज्ञिकम् ।
 शमट् वर्षपात्रके परिमाणभेदे शब्दः । [जले क्षमरः ।
 यवक्य न० यवानां भवनं जेत्यं यत् कुक् च । यवभवने
 यवक्षार पु० यवजातः क्षारः । यवजातक्षारे यवभेदे शब्दः ।
 यवज पु० यवात् जायते जन-ड । श्ववक्षारे रत्नया०
 श्वयान्याश्च राजनि० । [राजनि० ।
 यवतिक्ता स्त्री यवाकारं तिक्तं फलं यक्षाः । यक्षिण्या
 यवन पु० यु-यु । श्वभेदे योऽभिनयोऽस्य तस्य राजा वा
 कश्च बभूवु तस्य कुक् । श्वभेदेषु जनेषु श्वभृतेषु
 व० व० । श्वभेदेषु यवभेदेषु मेदि० । श्वभृतेषु श्वभृतेषु
 तृते दृष्टरक्षजातो राजनि० । यवतिक्ताश्च तत्पुत्रस्य
 त्वर्धोऽयं जातिभेदे च पु० स्त्री । स्त्रियां ङीप् ।
 १० वेगवति लि० ।
 यवनहिष्ट पु० यवभेदः द्वि-त । युग्मयो राजनि० ।
 यवनप्रिय न० इत० । मरिचे हेमच० ।
 यवनाचार्य पु० तालकादिज्योतिःशास्त्रकारके पण्डितभेदे
 यवनानो स्त्री यवनानां लिङ्गः ङीप् चातुक च । यवनानां
 लिङ्गाम् सि० का० ।
 यवनारि स्त्री यवनहारिः । श्रीलङ्गे लिङ्गः ।
 यवनाल पु० यवलो व नासा (नाडा) यव । (रेधान)
 यवभेदे हेमच० । [यवक्षारे हेमच० ।
 यवनालज पु० यवस्य नासात् काष्ठात् जायते जन-ड ।
 यवनाका स्त्री यवनस्यां यु-युट् ङीप् क्कारेण क अत
 रत्नम् । (कानात्) जगनिकायाम् क्षमरः ।
 यवनी स्त्री यु-युट् ङीप् । यवानीनामकोषभे मेदि० ।
 ङीप् । श्वयवभाषायाश्च । “यवनीसुखपद्मानाम्” रघुः ।
 यवनेष्ट न० इत० । श्वीरके हेमच० । श्वरिचे श्वजने
 श्वयव ५ राजपक्षादौ इति च पु० । चर्मुर्वा
 स्त्री राजनि० टाप् ।
 यवफल पु० यव इव फलमस्य । १० वे क्षमरः श्रुतके यव
 कश्च निन्द्यकः । श्रुतकांसाश्च मेदि० । श्वयवभेदे शब्दः ।
 यवमध्य न० यव इव मध्यं यस्य । चान्द्रायणभेदे मयम-
 दिशादायकदशदिनमेकपात्रादौ, तदुत्तरं च चापस्य
 दशदिन क्रमेणैकपात्रादौ नाशवाधे अते तस्य
 मध्यदिशकानां हि यवमध्यमयवेन यवमध्यमयस्य
 यवलास पु० यवेन बद्धते यवावां यवार्ति कम् । यवक्षारे
 शब्दः ।

यवयुक्त पु० यवानां युक्तः कारणत्वेनाख्यस्तः कश्च । यव
 क्षारे लिङ्गः । यवयुक्तोऽयं राजनि० ।
 यवस न० यु-यवश्च । १० वे श्वभेदे च क्षमरः ।
 यवागु स्त्री युयते मिश्रते यु-यवागु । श्वयुज्यज्यपके
 द्वभेदे (वाच) क्षमरः । “यवयुज्यज्यपके यवागुः
 श्वयुज्येऽस्मादि” दैवतपरिभाषा ।
 यवायज पु० यवस्यायात् युक्तात् जायते जन-ड । श्व-
 क्षारे क्षमरः । श्वयान्याश्च राजनि० ।
 यवानी स्त्री दुहो यवः ङीप् चातुक च । (जोयानि) पदार्थे
 राजनि० । “यवानी पाचनी दद्यात् वीक्ष्योपा कटुका
 चतुः । दीवनी च तथा तिक्ता पित्तका शुक्रगूळकृत् ।
 वातज्जघ्नीदरानाश्च शुभ्रमङ्गीरुक्रमिषणुत्” भावप्र० ।
 यवापत्य न० यवस्यापत्यस्य तज्जातत्वात् । यवक्षारे राजनि० ।
 यवास्त्रज न० यवजातादस्त्राज्जायते जन-ड । श्वीरके
 काश्चिभेदे राजनि० ।
 यवास पु० यु-यवश्च । श्वरावभाषाम् क्षमरः । श्वदिरभेदे
 च शब्दः । श्वयवविनी तुषे स्त्री राजनि० टाप् ।
 क्षार्थे क । यवासक तत्त्वैव । [तद्वये ।
 यविष्ट लि० अतिशयेन युवा युवन्-रठन् यवादेशः । अति-
 यवीयस् लि० अतिशयेन युवा युवन्-रयन् यवादेशः ।
 १० अतितद्वये श्वनिष्ठे च “यवमयं यवीयांसः” कृतिः ।
 स्त्रियां ङीप् ।
 यवीत्य न० यवादुत्तिष्ठति वटु+स्त्रा-क । श्वीरके राजनि० ।
 यव्य न० यवानां भवनं जेत्यं यत् । यवभवनयोश्च जेत्ये
 क्षमरः । युतचन्द्रावीर्य यत् । श्वान्दे मासे पु० ।
 “यव्यद्वयं यवयादि यवी नद्यो रजस्तलाः” प्रा० त० ।
 यशःपट्ट पु० यशःस्वापकः पट्टः या० त० । टक्तायाम्
 वाद्यभेदे क्षमरः । [येषादयोऽप्यत्र ।
 यशःशेष लि० यश एव शेषोऽस्य । अते हेमच० । कीर्ति-
 यशद् न० येन वायुना शीयते शब्द-यश्च । (दक्ता) स्त्राते
 धातुभेदे “यशद् रक्षकद्वयं रीतिहेतु च तन्मत्तम् । यशद्
 त्वरं निक्षं शीतलं कफपित्तकृत् । यशुर्ग परमं
 मेहायुं वायुं वायस्य नाशयेत्” भावप्र० ।
 यशस् न० यश-यशन् धातोः युट् च । श्वीर्यादिभूते
 स्त्रात्यपरपण्यादे पदार्थे क्षमरः ।
 यशस्या स्त्री यशसे हिता यशस्+यत् । श्वीर्यायाम् श्वद्वि-
 नाशोऽयं च राजनि० । श्वयःसाधने लि० । “यव्यं
 यवस्यमायुषम्” ।